

NORGES HØYESTERETT

Den 11. september 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Normann og Bergsjø i

HR-2020-1767-U, (sak nr. 20-127314STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Hallvard Gardshol Bjørndal)

mot

Påtalemyndigheten (politiadvokat Øyvind Bore)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over lagmannsrettens fengslingskjennelse.
- (2) A, født 00.00.1984, ble 28. november 2019 siktet for overtredelse av straffeloven § 291, jf. § 16 for forsøk på å tiltvinge seg seksuell omgang.
- (3) Den endelige tiltalebeslutningen av 19. august 2020 (korrigert under hovedforhandling) lyder på overtredelse av straffeloven § 292, jf. § 291, jf. § 16 – forsøk på innføring av penis i fornærmedes munn – og straffeloven § 298 – seksuelt krenkende atferd mot en annen fornærmet. Begge forholdene fant sted mens tiltalte var på arbeid som drosjesjåfør.
- (4) Haugaland tingrett avsa 31. august 2020 dom med følgende domsslutning:

«I

A, født 00.00.1984, dømmes for overtredelse av straffeloven 2 § 292, jfr. § 291, jfr. § 16 og straffeloven § 298 til fengsel i 3-tre- år og 6-seks - måneder, jf. straffeloven § 79 bokstav a).

Varetekt kommer til fradrag med 18-atten- dager jf. straffeloven § 83.

II

A, født 00.00.1984 fradømmes retten til å føre motorvogn ved persontransport mot vederlag for alltid, jf. yrkestransportlova § 37f andre ledd.

III

A, født 00.00.1984 fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 4 år, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1 jf. tapsforskriftens § 2-6.

IV

A, født 00.00.1984 dømmes til å betale oppreisningserstatning til B innen 14 dager fra forkynnelsen med kr. 130.000,- - etthundreogtrettitusen, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.»

- (5) A ble pågrepet av politiet 31. august 2020 siktet for overtredelse av straffeloven § 292, jf. § 291, jf. § 16 og straffeloven § 298. Påtalemyndigheten har i påtegning 1. september 2020 begjært kjennelse for varetektsfengsling av siktede for et tidsrom av fire uker under henvisning til tiltalebeslutningen av 19. august 2020.
- (6) Haugaland tingrett avsa 1. september 2020 kjennelse med slik slutning:
- «A, født 00.00.1984, kan holdes i varetektsfengsel inntil annet blir bestemt av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 29. september 2020 kl. 17.00.»
- (7) A anket kjennelsen til Gulating lagmannsrett som 3. september 2020 avsa kjennelse med slik slutning:
- «Anken forkastes».
- (8) A har anket kjennelsen til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens anvendelse av straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 1. Det anføres at det ikke foreligger tilstrekkelig konkrete holdepunkter for unndragelse. I tillegg utgjør fengsling et uforholdsmessig inngrep, fordi fengslingsurrogater som inndragelse av pass og meldeplikt er tilstrekkelig.
- (9) Påtalemyndigheten har tatt til motmæle og slutter seg til tingrettens og lagmannsrettens premisser.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at saken gjelder en videre anke over fengslingskjennelse, hvor utvalgets kompetanse er begrenset etter straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 2 og 3 til å prøve lagmannsrettens generelle lovtolkning og saksbehandling. Når det gjelder forholdet til Grunnloven og EMK, kan utvalget også prøve den konkrete rettsanvendelsen, men ikke lagmannsrettens bevisbedømmelse.
- (11) Etter straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 1 sammenholdt med § 184 andre ledd kan en siktet undergis varetektsfengsling dersom «det er grunn til å frykte for at han vil unndra seg forfølgningen eller fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler».
- (12) Om innholdet i dette vilkåret uttaler Høyesteretts ankeutvalg i HR-2020-596-U avsnitt 11:
- «Grunnvilkåret for å anvende dette fengslingsalternativet er at det er ‘grunn til å frykte’ for unndragelse. Det følger av sikker praksis at det ikke kreves sannsynlighetsovervekt for at dette vilkåret er oppfylt, men det må foreligge ‘konkrete objektive holdepunkt for unndragelse i den enkelte sak’, jf. Rt-2010-1373 avsnitt 18.»

- (13) Som begrunnelse for unndragelsesfaren i denne saken uttaler lagmannsretten følgende:

«Lagmannsretten kan ikke se at det hefter feil ved det rettslige utgangspunkt tingretten har tatt ved vurdering av om det foreligger unndragelsesfare. Hensett til siktedes nasjonalitet og tilknytning til eget opprinnelsesland, den reisevirksomhet han allerede har foretatt i etterkant av tingrettens behandling alt særlig sammenholdt med at han nå er dømt til 3 år og 6 måneders fengsel slutter lagmannsretten seg også til den konkrete vurdering tingretten har foretatt og det resultat tingretten kommer til for unndragelsesfarens vedkommende. Lagmannsretten har i den forbindelse også vurdert at dommen mot siktede ikke er rettskraftig og vil bli anket, samt at siktede har fast arbeid og bor sammen med sin umiddelbart nærmeste familie.»

Som det fremgår av dette sitatet, viser lagmannsretten til tingrettens kjennelse som lagmannsrettens begrunnelse dermed må leses i sammenheng med. I denne kjennelsen oppstiller tingretten riktig rettslig kriterium for vurderingen. Tingretten viser, i likhet med lagmannsretten, til siktedes tilknytning til Norge ved at hans kone og fem barn bor her – noe som gir ham «sterk tilknytning til Norge».

- (14) Når tingretten likevel kom til at det forelå tilstrekkelig unndragelsesfare, er det særlig to forhold som vektlegges: For det første vises det til at siktede, som er fra Somalia, under avslutningen av hovedforhandlingen skal ha tatt opp om han kunne besøke sin mor i Kenya. Videre er det vist til at han kort tid etter hovedforhandlingen forsvant fra landet, og at alle trafikkdata på hans telefon ble stanset en periode. Selv om han etter hvert returnerte til Norge, ble også dette vektlagt som ledd i å fastslå at det var tilstrekkelig unndragelsesfare. Straffens lengde er i tillegg fremhevet.
- (15) Det kan kanskje stilles spørsmål ved om tingretten med tilslutning fra lagmannsretten har lagt for stor vekt på disse forhold ved farevurderingen. Dette er imidlertid konkret bevisvurdering som ankeutvalget ikke kan overprøve. I relasjon til Høyesteretts begrensede kompetanse er derfor avgjørelsen av unndragelsesfare tilstrekkelig begrunnet. Anken kan dermed ikke føre fram på dette grunnlaget.
- (16) Ankeutvalget har likevel kommet til at lagmannsrettens kjennelse må oppheves. Lagmannsrettens vurdering av om fengslingen vil utgjøre et uforholdsmessig inngrep er foretatt innenfor fengslingsperioden på fire uker. Dette er feil vurderingstema, idet det følger av sikker praksis at dersom fengslingen begrunnes i unndragelse til utlandet, må forholdsmessighetsvurderingen foretas i et videre tidsperspektiv, jf. HR-2020-596-U avsnitt 13. Forholdsmessighetsvurderingen skulle av denne grunn ha vært foretatt i et tidsperspektiv ut over de fire ukene som den aktuelle fengslingsperioden gjelder.
- (17) Da lagmannsretten ikke har foretatt en slik vurdering, må kjennelsen oppheves med hjemmel i straffeprosessloven § 385 tredje ledd andre punktum sammenholdt med § 343 første ledd.
- (18) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)